

Ez ajáccás vót

Részletek Bancsok Rudolf visszaemlékezéseiből

Én egy nagy szekérkarikával *gurikáztam*, nagy vaskarikával, avva gurikáztam. Apámnak vót szekere, na és vótak kerekék, amik meg rosszak vótak... Azokat levetette, a ráfot leszerelte. Oszt hatan, heten vótunk, avva furikáztunk. Így tótuk... A ráf az a szekérkeréknek a vasa. Anékü a kerék szétmegyen, mer fa... Lökődtek, az beindút, ment úgy, hogy csuda. Hát oszt evve jáccottunk.

Fűzfásipot is *csinátam*. Úgy meg kellett csavarni a fát, amikor még nyálas, levágni, meghúzni, le a héját, azt akkor egy kis fát berakni, és füttyüni. Azér mondom, hogy akkorába csak ezeket folytattuk. Gurikáztunk meg szaladgáltunk... Labdázunk meg *brigéztünk*.

Egy ilyen darabka fa vót, meg vót hegyezve a két végén... és vót egy kis gödörke, beletettük, vót egy páca, aláraktuk, úgy mint az izé alá,... mint a glóf... ma úgy mondják, *glofozgatni*. És akkor azt mondta az illető, negyvenet adok rá..., így ment. És akkor mikor má mondjuk bent vótunk egy negyed óráig, így csinátuk, oszt akkor... ezen jáccottunk vagy tízen. No de most ha maga ütötte vagy én ütöttem és ha így elállította, és ha száz kört megkapta, már ő többet nem ütött. Már én leültem. E vót a lényeg. De ha nem tudta megkapni, akkor az leesett, adott negyvenet vagy ötvenet. De ha elkapta, már levátott egybü. Akkor ütöttem úgy, hogy hogyha öten mind ezt csinátuk, azt mindegyiket lehangyuk, akkor ők gyúrtek be. Ez a jáccás vót.

Meg aztán az apáméknak vót ez a rendes kalap. Oszt akkor asztat elloptuk apáméktul, és telenyomtuk rongyocskával meg szalmácskával, és akkor ilyen spárgával betűztük. Fotbal vót. *Fotbaloztunk*. Hóba is, télbe is, mindig. Szétrúgtuk, akkor: „...Apádnak is van egy kalapja... Most te fogod csináni...” Jujuj... Ahányan vótunk, a kalapokat mind szétfotbaloztuk. Olyan gólokat rúgtunk!

Egy kabáton gomb nem maradt... Na meg még azt akarom mondani... Mind leszettük az egészét... Vót egy kicsike lyuk a földbe. Egy kis gödörke... Teccik tudni? És vót kimérve olyan négy lépés, meg vót húzva egy vonal, azt aki közelebb hajította a lyukhoz, az győzött... Ez a *gombocskázás*... És amelyik bejutott a lyukba, az az övé vót... És aki mán az elsőhöz közelebb vót, a másik az lökött megint. Mindig aki közelebb vót, a lyukho', úgy egymás után. Vót úgy, aki má be se lökte, mer há belökdöste a többi.

Meg vótak ezek a kétfilléresek. Azt fe'hajigátuk, azé, hogy akkorfej vagy izé... Igen. E vót nekünk még ilyen jácmánk.

Kisszekerünk vagy ilyesmi sose vót. Ezekkel jáccottunk csak.

Én Rakacán vótam gyerek, juj, a szlovák határon... Borsod megye... Úgyhogy messzi van, kétszáznegyven-kétszázhatvan kilométer Budapeستől.

Télen meg *simkóztunk*. A befagyott jegeken. De nem úgy, hogy vót szánkánk... Csúszunk... Mongyuk arrafelé úgy hívták, meggyünk simkózni. *Korcsoláztunk* is. Apámék jártak így vasakat szedni. Mer lehetett gyűteni a vasat. És Miskócra hordták le a vaskereskedésbe. És abban olyan régi korcsolákat tanátunk. Oszt akkor ugye főköttük a bakancsra, spárgákkal, egy fácskával rászorítottuk, oszt nekiszaladtunk, osztán csak mintha egy lábón mennénk... de aztán mindig elszakadt a madzag. Azér' tudtuk azt mi, hogy mén az a korcsolázás, mer nálunk vót egy nagy gőzmalom. Annak Miskócró' vót kinn a tulajdonos, és vót annak egy lányja, Katónak hítták. Nagyon szép vót. Még előttem van. Úgy szerettek minket, cigányfiúkat, ami létezett... És annak vót korcsolája, kúccsal, fel vót neki csavarva kúccsal, de az úgy ment, mint a... Vót ott egy nagy víz, szóval ahogy vót a folyó, az kicsapott nyár alatt, és ahol kicsapott, ott vótak a tavak... Valamikor gödrök vótak, belement a sok víz, az télben befagyott. És azon. Azon végig, mer az hosszú... Fél kilométer hosszú a víz. És azon lehetett! Vót neki neve: Brod. Valamikor ezt a nevet adták annak a víznek. Olyan mély vót, hogy egy embert is ellepett. A lovakat meg főjebb vitték, az úri fürdőbe. Mer vót két fürdő. Az úri fürdőbe ottan úsztatták a lovakat, mosták... Vasárnap reggel szokták ezt csináni. Mi meg a Brodban és a páston korcsoláztunk, mert pástnak hívták azt, ahova kicsapott a vizecske. Mocsárféle izé, de gyönyörű vót. Azon vótunk még *százan* is! Nem tört be... Azon mehetett még a szekér is... Az egész falu ott korcsolázott.

Nagy hegyek vannak ottan, jó hegyek. És aki tudott, az szánkával, aki szegény vót, az meg *fazekra út*, ez az igazság, így van, olyan piros fazekakra, úgy gyűtt le vele, mint a szél. Meg lábasra... Apámnak vót egy nagy lovas szánkája... akkor mi azt az udvarból lassan megfogtuk, oszt felemeltük, vagy hatan,... oszt elvittük. És felvittük a dombra. De az úgy ment...! Feltótuk, vótunk vagy húszan. Ráfértünk. Vót rajta egy deszka... Egy meg vezette... de nem tutta vezetni, mer úgy beindút, oly súllyal ment... Oszt apám reggel mindig kiabált: „A szánkát valaki evitte!” Mondom: „Ki vitte vón el, senki, mer nincsen nyom...” Mer mi felemeltük, ugye. Azé nem vót nyom...

Meg *bakancspatkón* is *korcsoláztunk*, ami az emberek bakancsán vót. Kicsit féloldalasán így felemeltük a lábunkat, jaj olyan köröket csinátunk, hogy az csuda. Szép csikokat húztunk. Ezek mentek csak.

(Rakaca, – 1995. július 11. Lejegyezte: Tamás Amaryllis)

